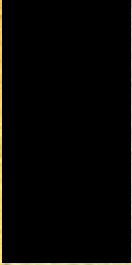

◆ **FRAN DE SURINAMSE GRACHTEN** ◆

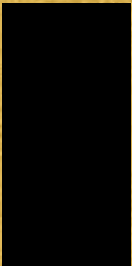

W BOOKS

Museum Van Loon

**AAN DE
SURINAAMSE
GRACHTEN
VERTELT
PERSOONLIJKE
VERHALEN.**

Zoals het verhaal van Contrarie Jetta Heirath, in 1801 als Contrarie in slavernij geboren op plantage Bleyendaal. Contrarie maakt mee hoe in 1862 de emancipatie wordt aangekondigd; de opwinding die dit voor haar meebrengt, gaat gepaard met een scherpe blik die waarneemt hoe de administrateurs van de plantage nauwgezet de namen van alle slaafgemaakten lieten opschrijven. En hoe, aan de vooravond van deze emancipatie, de slaafgemaakten van een andere plantage, Beekvliet, op Bleyendaal aankwamen. Misschien zag ze toen al Dirk Andreas Ralf onder hen, met wie Contraries kleindochter Hendrina Heirath, geboren op Bleyendaal in 1854, aan het einde van de 19de eeuw zou trouwen.

Zoals het verhaal van Jan Willem van Loon, geboren in 1816 in een Amsterdamse regentenfamilie. Die ervoor kiest om zijn functie als rechter te combineren met die van aandeelhouder en commissaris bij de Sociëteit van eigendom ‘Weduwe van de Poll’. Die begin 1863 met de andere commissarissen vergaderde over de recent aangekondigde Emancipatiewet. Besloten werd een aantal personen te machtigen om namens het bestuur de administratie op plantages in Suriname waar te nemen. Plantages die soms al lang in het bezit van de sociëteit waren; Bleyendaal bijvoorbeeld, sinds 1821, en Beekvliet sinds 1786.

Zoals het verhaal van Bernardus Bouman, die als directeur van Plantage Beekvliet in 1786 een inventaris van de plantage laat opstellen. Over hoe Bernardus als vrijgezel naar Suriname vertrok. En hoe hij daar zeker negen jaar zijn directeurschap vervulde – voelde het voor hem ook ‘lang’, vergeleken met het gemiddelde van 5 jaar? – en er met de vrije Fortuna een nageslacht opbouwt. Hoe hij in 1794 een testament laat opmaken waarin hij bepalingen laat opnemen ten gunste van Fortuna, ook wel Fortuna van Bouwman of Fortuna van Beekvliet genoemd, alsmede hun twee kinderen Jacobus en Bernardina.

En óók het verhaal van Wonny Stuger, Philippa van Loon en Kenneth Boumann, respectievelijke nazaten van bovengenoemde mensen. Die hun verhaal niet door middel van historische documenten aan ons vertellen, maar via een gesprek met elkáár.

En ten slotte het verhaal van de jonge ontwerpers Lisanne Brouwer, Nielson van Amerongen en Marionella Hanly. Jongeren die nog geschiedenis moeten maken, en die hun eigen verhaal vertellen via nieuwe modevormgeving, geïnspireerd op de levensverhalen van de hierboven genoemde mensen.

Samen met de verhalen van anderen uit de 18de en 19de eeuw (en hun nazaten nu) zijn deze mensen een persoonlijk vormgegeven afspiegeling van de gedeelde geschiedenis van Suriname en Nederland. *Aan de Surinaamse grachten* toont deze geschiedenis – getekend door kolonialisme en slavernij – aan de hand van mensen, échte mensen. Het naast elkaar plaatsen van de persoonlijke verhalen maakt het begrip *gedeelde geschiedenis* intens voelbaar. Laat zien waar we vandaan komen, geeft inzicht in wie wij tegenwoordig zijn. Maakt het concreet.

INHOUD

Voorwoord	Gijs Schunselaar	2
Amsterdam	Karwan Fatah-Black	8
De overtocht	Leo Balai	22
Suriname	Karwan Fatah-Black	36
Van Loon en Suriname	Willem te Slaa	50
Het familiewapen	Willem te Slaa	88
Fashion fest	Marian Duff	92
Literatuurlijst		104
Noten		106

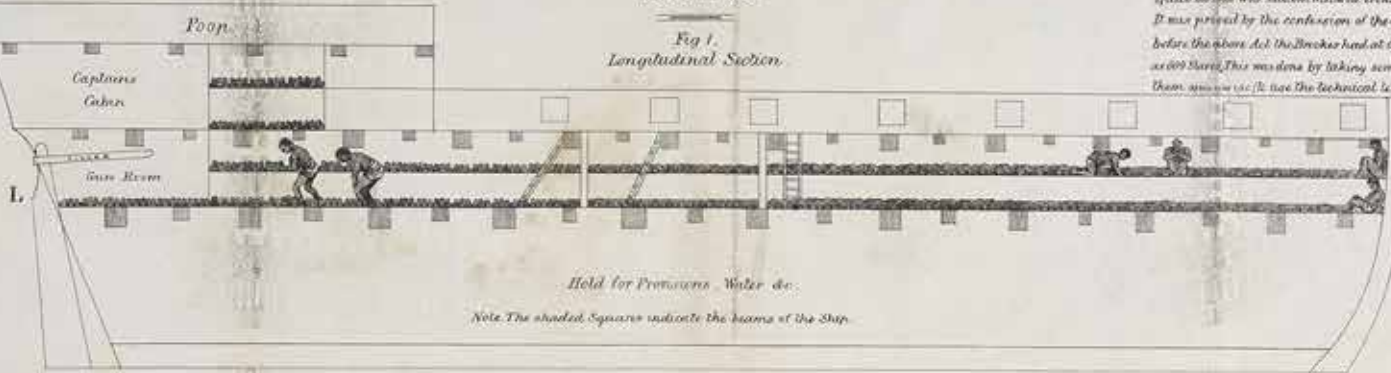
Huwelijksfoto van het echtpaar Dirk Andreas Ralf en Hendrina Heirath, 1894, Privé verzameling

STOWAGE OF THE BRITISH SLAVE SHIP 'BROOKES' UNDER THE REGULATED SLAVE TRADE

Act of 1788.

Fig 1.
Longitudinal Section.

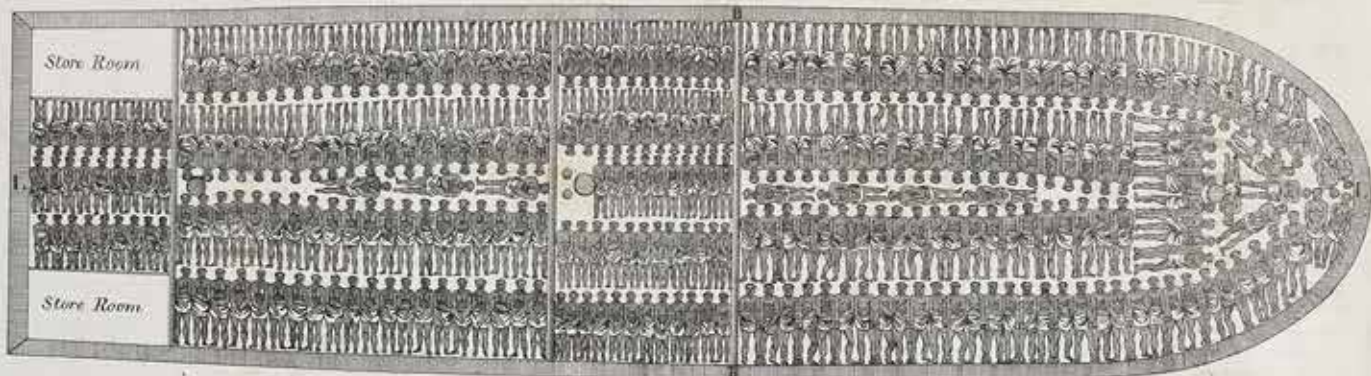

Note. The Brookes after the Regulation, was allowed to carry 454 Slaves. She could do so by following the rule adopted in this plan, allowing a space of 61" by 11" 4 in. to each man, and 51" by 11" 2 in. to each woman, as this was seldom allowed even after it was proved by the confusion of the Slaves before the above Act, that Brookes had at one time carried 600 Slaves. This was done by taking some out of their usual size, to save the technical letter to the law.

PLAN OF LOWER DECK WITH THE STOWAGE OF 292 SLAVES

130 OF THESE BEING STOWED UNDER THE SHELVES AS SHEWN IN FIGURE 4 & FIGURE 5.

Fig 2

PLAN SHEWING THE STOWAGE OF 130 ADDITIONAL SLAVES ROUND THE WINGS OR SIDES OF THE LOWER DECK BY MEANS OF PLATFORMS OR SHELVES (IN THE MANNER OF GALLERIES IN A CHURCH) THE SLAVES STOWED ON THE SHELVES AND BELOW THEM HAVE ONLY A HEIGHT OF 2 FEET 7 INCHES BETWEEN THE BEAMS AND FAR LESS UNDER THE BEAMS. See Fig 1.

Fig 3

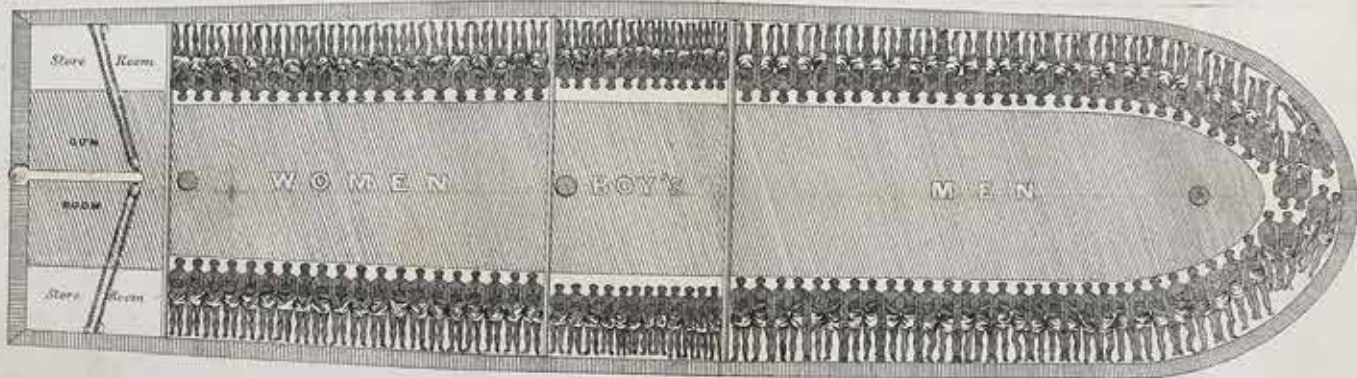

Fig 4
Cross Section
at the Poop.

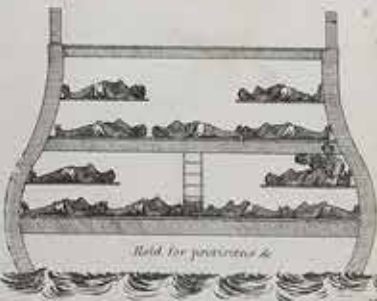

Fig 5
Cross Section
amidships

Fig 6

Lower tier of Slaves under the Poop.

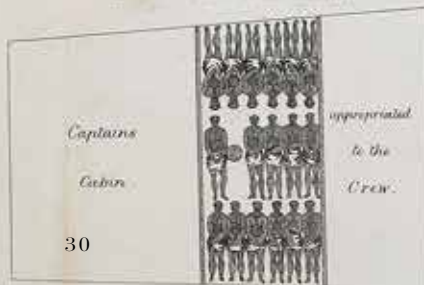

Fig 7

Upper tier of Slaves under the Poop.

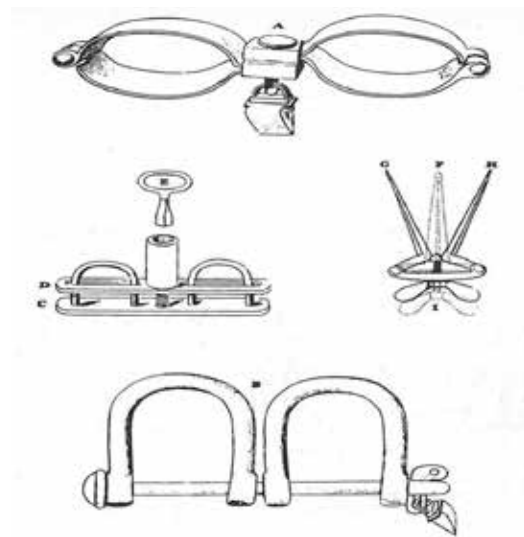
IN HET SLAVENRUIM

De opdracht aan de kapiteins van de slavenschepen was om zoveel mogelijk gevangenen levend naar de plaats van bestemming te vervoeren. Het was immers niet de bedoeling dat de 'handelswaar' verloren ging, maar dat integendeel een maximum aantal gevangenen te koop werd aangeboden op de plaats van bestemming. Dit was ook in het belang van de kapitein omdat hij voor een deel van de levend aangebrachte lading extra uitbetaald kreeg. De inrichting van een slavenschip was dan ook zodanig dat er zoveel mogelijk gevangenen meegenomen konden worden. Het tussendek (het slavenruim) was bestemd als verblijfplaats tijdens de overtocht. Het schip werd eerst door middel van een tussenschot over de breedte in tweeën verdeeld. Dit was bedoeld om mannen en vrouwen gescheiden van elkaar te kunnen vervoeren. Bij de vrouwen werden ook de kinderen ingescheept. De mannen waren meestal geboeid, vrouwen en kinderen mochten zich vrij bewegen.

De Portugezen vervoerden in de 15de en 16de eeuw mannen en vrouwen al gescheiden. Een reden die vaak werd genoemd voor dit gescheiden vervoer was dat de vrouwen anders in de gelegenheid zouden zijn de mannen aan te zetten om in opstand te komen. Het gescheiden vervoer maakte het in elk geval '... far easier for members of the crew to rape black women, a very common occurrence'.⁵¹ Ook op Nederlandse slavenschepen werden vrouwen door de bemanning verkracht als zij daartoe de kans kregen. In instructies aan kapiteins van slavenschepen werd uitdrukkelijk opgedragen seksuele contacten tussen matrozen en de vrouwelijke gevangenen te verbieden.⁵² Dat er seksuele omgang met de zwarte vrouwen was zou volgens sommige (Amerikaanse) historici betekenen dat zij dus wel als mensen werden gezien. Volgens deze opvatting zou er dan sprake zijn van menselijk contact en gevoel. De historicus David Brion Davis verwerpt deze opvatting terecht met een verwijzing naar de verkrachting van vrouwen tijdens oorlogen.⁵³ Een andere aanwijzing van het seksuele misbruik van de vrouwelijke gevangenen is de typering door de matrozen van het vrouwenverblijf als het hoerengat.⁵⁴

Bij de selectie van een schip voor een slaventocht was het van belang dat het schip beschikte over een 'diep verdek', dat wil zeggen een tussendek dat hoog genoeg was om daar een slavenruim van te maken. De hoogte van het tussendek van een slavenschip varieerde van 1,40 tot 1,90 meter. Om de vervoerscapaciteit van het schip te vergroten werd in het tussendek in de lengterichting een extra houten vloer aangebracht. Hierdoor werd de hoogte van het tussendek dus gehalveerd. Gallandat gaf in zijn *Onderrichtingen* een voorbeeld van de beperkte ruimte die de gevangenen in het slavenruim hadden in een schip van 80 voet (ongeveer 23 meter) met een tussendek van 1,42 meter hoog. Het plaatsen van een extra vloer maakte het mogelijk om 350 gevangenen te vervoeren. Dit betekende dat er per gevangene een ruimte van 170x27x69 cm beschikbaar kwam.⁵⁵ De mensen konden dus niet

Thomas Clarkson,
Stowage of the British slave ship Brookes under the regulated slave trade, ets en gravure, 1788, Library of Congress, Washington D.C., Verenigde Staten

Instrumenten waarmee de gevangenen in bedwang werden gehouden

DE PLANTAGE-ECONOMIE

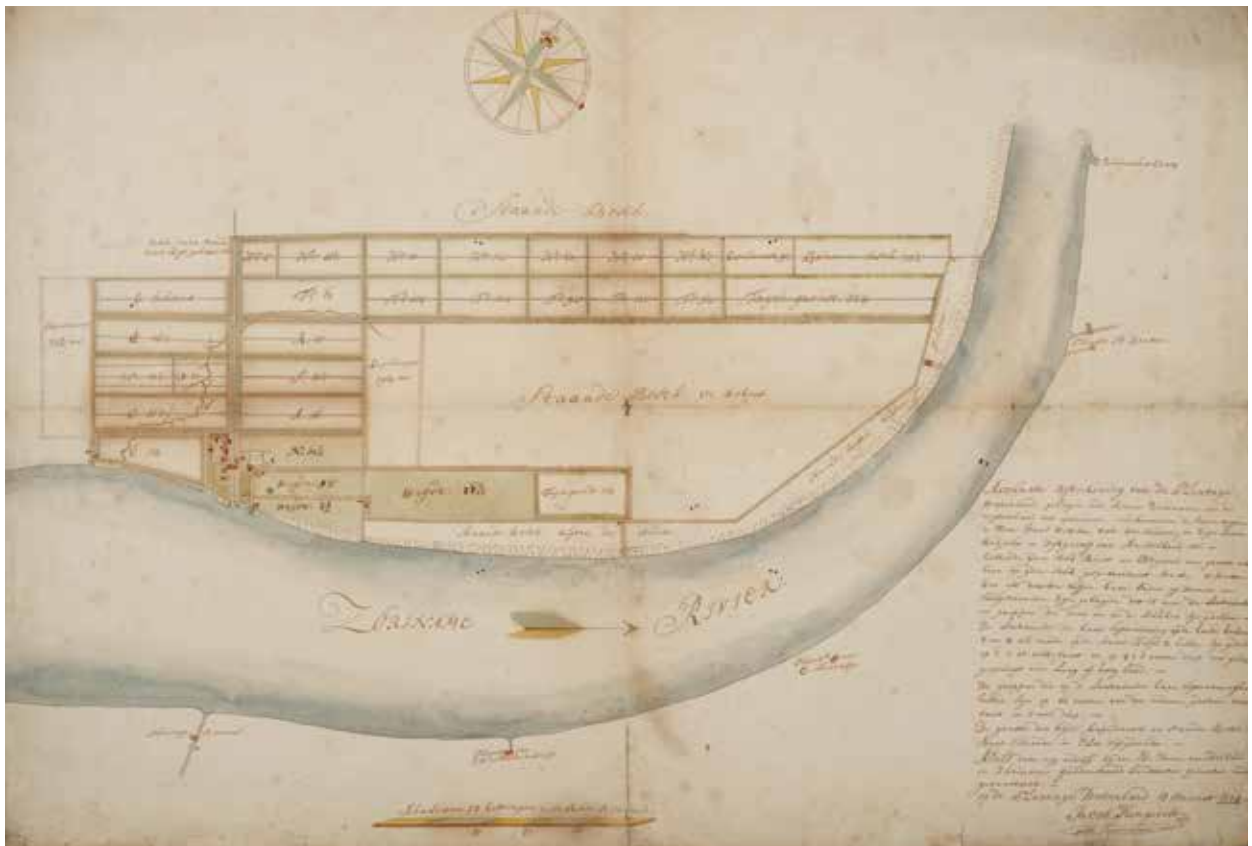
Hoewel de eerste plantages uit de Engelse periode allemaal op de drogere zandgronden langs de bovenloop van de Surinamerivier en de Cottica lagen, was het typische patroon van percelen die met de kopse kant aan de rivier liggen al wel te ontwaren. De rivieren en kreken zijn voor de kolonisten altijd de enige vervoersaders gebleven waarlangs benodigdheden naar de plantages konden worden gebracht en ook de enige route waarlangs goederen de plantage richting de wereldmarkt konden verlaten. Voor het transport op de rivieren werden korjalen gemaakt naar voorbeeld van de bij de oorspronkelijke bevolking gebruikte vaartuigen. Dit waren zowel kleinere kano's als grotere prauwen. Daarnaast werden er ook rechthoekige ponten gemaakt waarop tonnen en zakken met plantageproducten konden worden verscheept en tentboten die geroeid werden door zes of acht slaafgemaakte roeiers en waarop een tent of afdak was voor de eigenaren, administrateurs of diens familie.

De invloed van het getij is tot zeer hoog langs de rivier merkbaar en bepaalde destijds het ritme waarmee vaartuigen stroom op- of afwaarts konden afleggen. Het belang van watertransport vormde op tal van manieren de geografie van de kolonie. In de latere periode, toen de plantages richting lageregelegen kleigronden werden verplaatst werd dit zo mogelijk nog meer het geval. Bij de lageregelegen plantages werd het plantagehuis van de directeur of eigenaar altijd aan de rivierkant ingericht.⁶⁶

De kavels liepen, bij gebrek aan achterburen, erg ver door naar achteren, en werden lang niet altijd in hun geheel gebruikt. Op een kaart wekt het geheel een zeer gereguleerde indruk, maar in de praktijk was de invloed van wegslijtende of aanwassende grond aan de rivierkant van de plantage een onberekenbare factor terwijl aan de achterkant het immer oprukkende kreupelhout de grenzen van de percelen onduidelijk maakte. De gronden achter op de plantage waren maar moeilijk door de plantage-directeuren onder controle te houden en werden gebruikt voor kleinschalige landbouw door slaafgemaakten. Zij kaptten een stuk grond open, brandden de begroeiing weg en gebruikten de grond tot deze weer dicht groeide. Enkele 18de eeuwse kaarten vermelden zelfs de aanwezigheid van dorpen van inheemse inwoners op stukken die als plantage-grond zijn vergeven. In het kreupelhout kwamen de mensen die op de plantage als slaven werden gehouden en behandeld bijeen om buiten het zicht en de greep van de opzichters en eigenaren hun religieuze bijeenkomsten en feesten te houden. Sommige slaafgemaakten hielden zich met succes lange tijd schuil in dit 'kapuweri'. De term kapuweri is afkomstig uit een inheemse taal en deelt deze oorsprong mogelijk met het Braziliaanse *capoeira*, een dans die door slaafgemaakten in Brazilië op de plantages werd beoefend.

Met de oprichting van de Sociëteit van Suriname veranderde er niet alleen iets aan de bestuurlijke kant in Nederland. De Amsterdamse bemoeienis met de kolonie was in Suriname direct te merken. Met het vrijkomen van Amsterdams kapitaal voor de kolonie nam de slavenhandel toe. De omvang van de plantages groeide. Ook werd de oorlog met de oorspronkelijke bevolking beslecht. Een van de artikelen in het vredesverdrag was dat de inheemsen niet langer tot slaven gemaakt zouden

worden.⁶⁷ In de jaren die volgden nam het aantal inheemse slaafgemaakten op de plantages af terwijl het aantal slaafgemaakte Afrikanen toenam.⁶⁸ Een gemiddelde plantage telde in de laatste jaren van de 17de eeuw tussen de twintig en vijftig slaafgemaakten, met enkele uitschieters richting de honderd. De plantages legden zich nog altijd toe op de productie van suiker en het aantal suikermolens groeide. Vanuit Nederland en Noord-Amerika werden goederen geïmporteerd en achter op de plantages, waar ook de slavendorpen waren, werden groenten verbouwd en klein vee gehouden. De levensverwachting op de plantages was erbarmelijk en ondanks de toenemende slavenhandel groeide de bevolking in de kolonie maar heel erg langzaam. Op juridisch gebied werd niet alleen onderscheid gemaakt tussen het formele verschil in status van slaaf en vrij, maar werd ook onderscheid gemaakt op basis van huidskleur.

Wat men zich veroorloofde met slaafgemaakten in Suriname was van een andere orde dan de positie van de uitgebuite arbeiders in Europa. Op tal van manieren werd in het dagelijks leven het verschil op basis van ras en status tot uiting gebracht. Bij aankomst in de kolonie was het veulingsritueel een belangrijke manier waarop het verschil duidelijk werd gemaakt. De planter en wetenschapper Philippe Fermin beschrijft in 1770 de manier waarop slaafgemaakten werden verkocht in de kolonie: ‘Wanneer men de slaaven te koop brengt, laat men dezelve, een voor een, op een tafel klimmen, alwaar zy door eenen wond-heeler, daar toe aangesteld, met veel

Kaart van plantage Waterland door Jacob Hengevelt, met uiterst links en rechtsboven stukken land die als ‘Capuweris velt’ staan aangeduid, 1724

De Surinaams-Amsterdamse plantage-economie werd in belangrijke mate vormgegeven door een select aantal welgestelde regentenfamilies. De familie Van Loon was een van die families. Aan de hand van de verhalen van acht personen komt in dit hoofdstuk de betrokkenheid van de familie Van Loon bij de toenmalige kolonie Suriname, de WIC en de slavernij aan bod. Deze acht personen hadden uiteenlopende posities in de plantage-economie gedurende de 18de en 19de eeuw. Sommigen werden geboren in de familie Van Loon, andere zijn door zakelijke belangen of door vriendschap aan de Van Loons verbonden. Weer anderen hadden geen keuze. Ze werden tot slaaf gemaakt en gedwongen te werken op plantages waarin de familie Van Loon belegde. De geschiedenis verbindt hen met elkaar; dit hoofdstuk illustreert de wijze waarop die gedeelde geschiedenis gestalte kreeg.

Om een indruk te geven van de totstandkoming van de verwevenheid van de familie Van Loon met de Surinaams-Amsterdamse plantage-economie, lichten we de familiegeschiedenis kort toe. De geschiedenis van de familie Van Loon in Amsterdam begon in 1604, het jaar waarin Hans van Loon (1577-1658) zich vestigde in de stad. Hans was geboren in 's-Hertogenbosch, maar de protestantse familie Van Loon vertrok vermoedelijk in 1579 naar Rotterdam. Vader Willem van Loon (1537-1618) werd daar in 1602 een van de twaalf medeoprichters van de VOC in Rotterdam. Voor zijn zoon Hans werd een geschikte huwelijkskandidaat gevonden in Anna Ruychaver (1573-1649), de dochter van de Haarlemse burgemeester en buskruithandelaar Maarten Ruychaver. In 1628 trad Hans toe als bewindhebber bij de VOC in de kamer van Amsterdam. Nog tot ver in de 18de eeuw zouden zijn nazaten hem als bewindhebber opvolgen. Opvallend genoeg leverde de familie Van Loon slechts één bewindhebber van de West-Indische Compagnie. In Amsterdam werd de huwelijkspolitiek van de familie Van Loon kundig voortgezet, om ervoor te zorgen dat ook de bestuurlijke posities binnen de stad bereikbaar werden voor het nageslacht. Het stadsbestuur – de vroedschap – hanteerde een systeem van coöptatie, waardoor telkens mensen uit dezelfde gegoede families werden gekozen voor het stadsbestuur. Om toegang te krijgen tot die clans was – naast het bezit van kapitaal – een netwerk van vrienden en familie van groot belang. Die netwerken van familie en vrienden werden *maagschappen* genoemd en vormden een verstrengeling van familie-, vrienden- en zakenrelaties.⁷⁵ Naast het behoud van de macht voor een kleine groep werd ook kapitaal door de juiste huwelijken bijgehouden. Dat resulteerde zelfs meer dan eens in huwelijken tussen neven en nichten, waaronder ook bij de familie Van Loon.⁷⁶

De zoons van Hans waren de eersten binnen de familie die benoemd werden tot leden van de vroedschap. Zoon Willem was in 1645 de eerste die werd benoemd; broer Nicolaes volgde in 1653. Niet toevallig waren zij door huwelijken verbonden aan machtige families in de stad als Graswinckel, Geelvinck en Van Foreest. De schoonvader van Willem was bijvoorbeeld Jan Cornelisz. Geelvinck, die in 1626 burgemeester van de stad werd. Van de honderden Zuid-Nederlandse families die

Cornelis van der Voort,
Portret van Hans van Loon,
olie op paneel, 1620-
1623, Museum Van Loon,
Amsterdam

Harman van de Poll & Comp. beheerde in de loop van de 18de eeuw twee negotiatiefondsen, waarmee aan zo'n 30 Surinaamse plantages meer dan 4.000.000 gulden werd uitgeleend. Bij de oprichting van de eerste negotiatie in 1766 werd 5% rente uitgekeerd aan de investeerders, nog geen tien jaar later was dat gedaald tot 2%.⁸⁸ De investeringen in plantages konden mooie rentes opleveren, maar ze waren niet zonder risico. Vaak werd de planters een te hoge lening opgedrongen en werd het kapitaal niet goed benut om de opbrengst van de plantage te verhogen. Uiteindelijk leidde dat tot het faillissement van vele planters, die hun plantage als onderpand hadden moeten geven. Zo werden Amsterdamse investeringsfondsen en dus de investeerders, onder wie de familie Van Loon, gedeeltelijk eigenaar van plantages in een land waar ze nog nooit een voet aan de grond hadden gezet.

Foto van de plantage Zorg & Hoop zoals de gebouwen op de plantage er in 1895 bij stonden. (foto collectie KITLV, Leiden)

Tegen het einde van de 18de eeuw waren veel Surinaamse plantages in eigendom gekomen van Amsterdamse investeringspartijen. Bijna alle nog resterende planters waren in armoede vervallen, zozeer zelfs dat de gouverneur van Suriname zich erover beklaagde. Terwijl in 1786 nog 99 plantage-eigenaren in Suriname woonden, waren dat er in 1816 nog maar 55.⁸⁹ Nu de investeerders met hun beleggingsfondsen plantage-eigenaar waren geworden, vormden sommige zich om tot sociëteiten van eigendom. Zo belandden ook vele plantages die ooit hadden geleend via Harman van de Poll & Comp. in een Sociëteit van eigendom 'Weduwe van de Poll', zoals de sociëteit van eigendom kwam te heten. Deze sociëteit was in 1863 nog eigenaar van ten minste 6 plantages met daarop ten minste 484 slaafgemaakte arbeiders. Dat waren de plantages Potribo, Zorg & Hoop, Bleyendaal, Beekvliet, Hazard en Purmerend.⁹⁰ Om de sociëteit zo winstgevend mogelijk te houden werden in de loop der jaren sommige plantages van de hand gedaan, terwijl in andere plantages nog flink werd geïnvesteerd. Zo werden de plantages Nieuw Roeland en Overtoom rond 1830 verkocht en tegelijkertijd werd op plantage Zorg & Hoop in 1848 een zeer kostbare ventilatiemachine geplaatst om de suiker te zuiveren.⁹¹

ONURIJE ARBEID OP DE PLANTAGE

In juni 1863, het moment vlak vóór de afschaffing van de slavernij, waren er nog ten minste 484 slaafgemaakte personen aan het werk op de zes plantages van de Sociëteit van eigendom ‘Weduwe Van de Poll’.¹¹² Op de eerste dag van de daaropvolgende maand werden zij juridisch in vrijheid gesteld, al werden ze wel verplicht nog ten minste tien jaar tegen een summiere vergoeding te werken op de plantages. Omdat sinds 1819 de slavenhandel wettelijk verboden was – wat niet inhield dat die ook werkelijk volledig verdwenen was – bestond de populatie van de meeste plantages uit families die al decennia op dezelfde plantages werkzaam waren. De meesten van hen waren op enige wijze wel familie van elkaar. De slaafgemaakte populaties vormden vaak hechte gemeenschappen die een grote (spirituele) verwantschap voelden met de gronden waarop hun familie al jaren werkte en waar zich de graven van hun voorouders bevonden.

Door de emancipatieregisters, waar alle vrijverklaarden in 1863 in werden opgenomen, weten we welke personen in 1863 nog werkzaam waren op de plantages waar de familie Van Loon aandelen van had. Daaruit blijkt dat op sommige plantages grote families van slaafgemaakte arbeiders werkten. Zo valt bijvoorbeeld op dat er op plantage Zorg & Hoop 13 personen met de naam Buttenbley aanwezig waren. Op plantage Overtoom, tot 1830 bezit van de Sociëteit van eigendom ‘Weduwe Van de Poll’, waren 18 personen aanwezig met de achternaam Menig.¹¹³ De achternamen die in de emancipatieregisters worden genoemd werden gegeven door de witte bestuurders van de plantages. Vóór de emancipatie kregen de slaafgemaakte arbeiders alleen een voornaam – een gewoonte die hun menselijkheid eeuwenlang ter discussie stelde. Op de plantage Bleyendaal bijvoorbeeld werden de vrij te verklaren arbeiders opgeroepen hun familie bijeen te brengen en zich als familie per groep te melden bij de directeurswoning. De dominee bedacht welke welke voor- en achternamen men kreeg.¹¹⁴

Vier van de plantages die nog in het bezit waren van de sociëteit van eigendom – Hazard, Bleyendaal, Potribo en Zorg & Hoop – waren suikerplantages. Het was bij iedereen in Suriname bekend dat het leven op een suikerplantage het zwaarst was. De Sociëteit van eigendom ‘Weduwe Van de Poll’ had een groot deel van de koffieplantages in haar bezit omgebouwd tot suikerplantages, omdat daar meer omzet mee viel te behalen. Hoewel technische ontwikkelingen in de 19de eeuw het werk enigszins verlichtten, zoals een ventilatiemachine voor suiker op plantage Zorg & Hoop, moet de werkdruk vergelijkbaar zijn gebleven door schaalvergroting van de plantages.¹¹⁵ Onder bewind van Amsterdamse eigenaren werden plantages van steeds meer akkers voorzien. In 1863 bezat de Sociëteit van eigendom ‘Weduwe Van de Poll’ naast de vier suikerplantages nog twee andere plantages, waarop koffie werd verbouwd: Beekvliet en Purmerend.

Huwelijksfoto van het echtpaar Dirk Andreas Ralf en Hendrina Heirath, 1894, Privé verzameling

Anonieme tekenaar, Slaafgemaakte mannen werken op het land, aquarel, ca. 1850, Rijksmuseum, Amsterdam

COLOFON

Dit boek is tot stand gekomen ter gelegenheid van de tentoonstelling *Aan de Surinaamse grachten – Van Loon & Suriname (1728-1863)* in Museum Van Loon van 5 oktober 2019 tot en met 13 januari 2020.

Uitgave

WBOOKS, Zwolle
info@wbooks.com
www.wbooks.com
i.s.m. Museum Van Loon
www.museumvanloon.nl
Keizersgracht 672, Amsterdam

Teksten: Leo Balai, Marian Duff, Karwan Fatah-Black, Willem te Slaa

Tekstredactie: Lara Bresser | Redactie met Lara

Vormgeving: Studio Wesseling

Fotografie fashion fest: Robbert Doelwijt Jr.

Advies en consultatie: Karin Amatmoekrim

© 2019 WBOOKS Zwolle / Museum Van Loon Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten met betrekking tot de illustraties volgens de wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Van werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie is het auteursrecht geregeld met Pictoright te Amsterdam.

© c/o Pictoright Amsterdam 2019.

ISBN 978 94 625 8363 4

NUR 646

W BOOKS

Het project *Aan de Surinaamse grachten – Van Loon & Suriname (1728-1863)* is een samenwerking van:

En is tot stand gekomen door de tomeloze inzet van:

Conservatoren: Marian Duff en Willem te Slaa

MAFB/fashion fest: Marian Duff, Richard Soesanna, Noukhey Forster, Charmaine Wartes, Louisanne van Hooff, Yves Saïdi, Robbert Doelwijt Jr., Les Adu, Xyvonne Koeiman en Divani Holband
Imagine IC: Daniëlle Kuijten, Jules Rijssen, Noni May Betcke en Dapheny Oosterwolde.

Studio Wesseling: Marques Malacia, Sebastiaan Werkendam en Floor Wesseling.

Tom Postma Design: Violet Werner, Meike Hartelust, Tom Postma
Team Van Loon: Gijs Schunselaar, Willem te Slaa, Merel Rosamarijn Krot, Auke Batstra, Max Boogaard, Annette Fehrmann, Naveen Beesa, Chantal Tjin, Jessica Dikmoet, Ivette Forster, Biemla Gajadien, Ank de Vogel en Karin Amatmoekrim.

Met speciale dank aan:

- De Raad van Advies: Noraly Beyer, Lilian Gonçalves-Ho Kang You en John Leerdam.

- MBO College Hilversum, ROC van Amsterdam (opleiding Grimeur/Make-up Art), alle deelnemende designers, beauty artists, modellen, masterclass-docenten en juryleden van fashion fest x Museum Van Loon 2019.

- Kenneth Aidoo, Kenneth Boumann, Orlando Ceder, Jorrit van Lennep, Philippa van Loon, Tikan van der Masch Spakler, Margot van de Poll, Jaden Soesanna-Duff en Wonny Stuger.

- Carmen Medar (Amina Yaa Asantewa), Chadisha Momo, Faou Biera, Ishijah Thompson, Imani Selina, Jeffrey Loewenicht, Jonathan Doelwijt, Sydney Lowell, Terence Munzamba, Faya Beeldstroo en Lait The Coco voor hun medewerking aan de shoot van het fashion fest 2019 campagnebeeld.

- Bram de Leeuw, Gyatso Davids, Sabine Spoelstra, Desiree Hakkert, Kenneth Aidoo, Harm van der Burgt, Sergio Hawker en Marques Malacia.

- De deelnemers aan de diverse participatiebijeenkomsten: Kwaku Adu Ampofo, David Adjekumhene (radio Recogin), Julianne Amelo, Joyce Baag, Jozef Badal, Simion Blom, Ank Bredewold, Nolda Burgos, Steffy Burgos, Stanley Derby, Joan Dongor, Remco Dongor, Janet Donkor, Nico Eigenhuis, Joyce Ekhorst, Yesni Greidanus, Lydia Griffith, Jeremy Herkul, Romeo Hoost, Sulan Hu, Grace Hunte, Roëll de Jong, Maureen Koswal, Ekow Lamptey, Alwiene Larijn, Nizaar Makdoembaks, Farida Nabibaks, Franklin Ollivieira, Ilse Oron, Stephen Owusu-Mensah, Baafi Owusu Sekyere, Sandra Power, Asha Ramkisoensing, Shanti Ramkisoensing, Yun Sheng Hu, Susan Tjin, Haydi Uiterwerf, Urwin Vyent, Dulci Wekker, Gloria Wekker, Martha Yeboah en alle anderen die de tijd en moeite hebben genomen om hun input te geven.

Museum Van Loon is bovenstaande mensen en partners ongelooflijk dankbaar voor hun bijdrage. Al het goede van het project *Aan de Surinaamse grachten* valt aan hen toe te schrijven.

**SAMEN
VERHALEN
VERTELLEN
IS KEY!**

◆ **FRAN DE SURINAMSE GRACHTEN** ◆

www.museumvanloon.nl

WWW.WBOOKS.COM